

DUURZAAMHEID KRIJGT IN DE ZORG ONVOLDENDE PRIORITEIT

Met het ondertekenen van het klimaatakkoord van Parijs en met een brede coalitie voor een klimaatwet, committeert Nederland zich aan een duurzaamheidsdoelstelling om in 2050 CO₂-neutraal te zijn. Ondanks dat ruim 80% van de zorginstellingen vindt dat zij kan bijdragen aan het halen van de doelstellingen in het klimaatakkoord, heeft slechts een kwart van hen duurzaamheidsdoelstellingen geformuleerd. Dit blijkt uit de meest recente resultaten van de Financiële Zorgthermometer.

De resultaten van de Financiële Zorgthermometer onderschrijven de conclusie van het Milieuplatform Zorgsector dat de ambities van de greendeal in de zorg niet worden gerealiseerd. Met deze ambities is afgesproken dat eind 2018 80% van de ziekenhuizen en 50% van de overige zorgaanbieders een begin hebben gemaakt met de systematische verduurzaming van hun bedrijfsvoering. Een alternatief voor dergelijk sectorale duurzaamheidsafspraken zijn wettelijke verplichtingen. De zorg kent bijvoorbeeld nog geen energielabelverplichting zoals die geldt voor woningen en kantoren. 55% van de respondenten verwacht echter dat een dergelijke labelverplichting uiterlijk in 2023 ook gaat gelden voor zorgvastgoed.

De zorginstellingen die wel actief zijn met verduurzaming, zijn van mening dat winst te behalen is door het reduceren van de energievraag en te investeren in duurzame energieopwekking. Met name zonnepanelen, waarbij men een rendement van circa 4% verwacht te realiseren. In mindere mate denken zorginstellingen bij duurzaamheid aan het verbeteren van het binnenklimaat en het verlagen van warmteverbruik. Zorgwekkend is dat meer dan de helft van de zorginstellingen van mening is dat de investeringscapaciteit te beperkt is voor duurzaamheid. Daarnaast ziet circa één derde het verkrijgen van financiering als voornaamste obstakel voor het investeren in duurzaamheid.

Reactie Fizi (Ellen Kalkhoven, voorzitter)

"Mooi dat zorginstellingen naast hun kerntaken, het verlenen van de beste zorg, zich ook focussen op duurzaamheid. Het is daarbij echter wel van belang dat de vergoedingen hiervoor voldoende ruimte bieden, zodat zorginstellingen de investeringscapaciteit hebben om ook daadwerkelijk werk te maken van hun duurzaamheidswens- en ambitie"

Reactie Finance Ideas (Pim Diepstraten, partner)

"Het is van belang dat alle zorginstellingen een duurzaamheidsambitie gaan formuleren. In de zorg is duurzaamheid breder dan alleen het energievraagstuk. Een gezond binnenklimaat, circulair bouwen, zero waste en transparante verantwoording moeten ook onderdeel uitmaken van duurzaamheid 2.0 in de zorg."

Over de Financiële Zorgthermometer

De Financiële Zorgthermometer is gebaseerd op onderzoek dat elk kwartaal wordt uitgevoerd door Finance Ideas onder de ruim negenhonderd leden van Fizi, netwerk zorgfinancials. Aan het meest recente onderzoek, dat plaats heeft gevonden in maart 2018, hebben 132 financials van verschillende zorginstellingen deelgenomen. Het is de negenentwintigste keer dat het onderzoek is uitgevoerd.

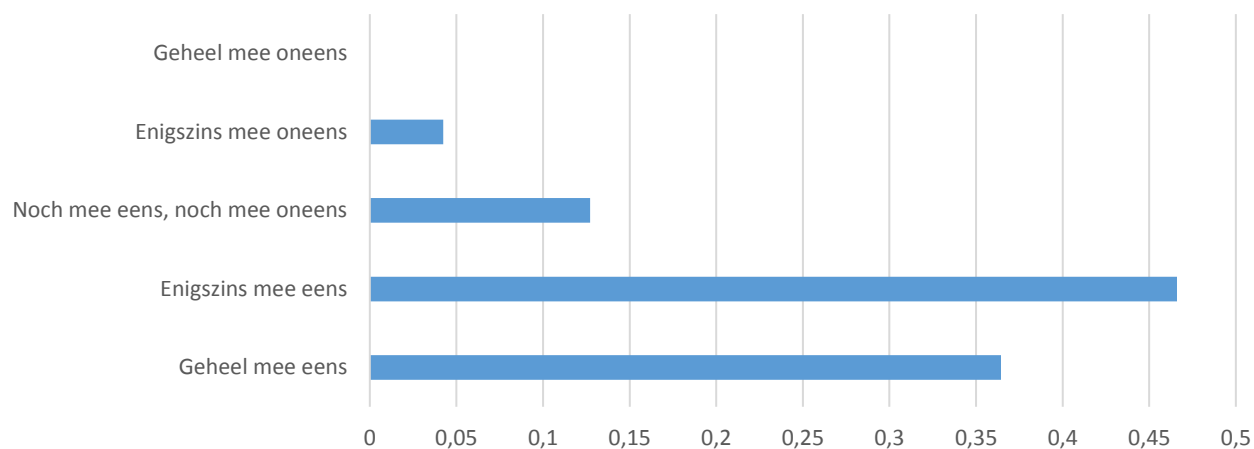
NOOT VOOR DE REDACTIE:

Meer informatie over deze negenentwintigste Financiële Zorgthermometer vindt u in de toelichting. De ruwe onderzoeksgegevens vindt u op de website <http://www.fizi.pro>. Voor een toelichting kunt u contact opnemen met Pim Diepstraten van Finance Ideas, telefonisch op 06-19212111 en per mail via pim.diepstraten@finance-ideas.nl. Het adviesbureau Finance Ideas en Fizi, netwerk zorgfinancials, hebben in het tweede kwartaal van 2018 onderzocht wat de financials in de zorgsector de komende periode verwachten. Van de negenhonderd leden van Fizi hebben er 132 aan het meest recente onderzoek meegewerkt. In deze toelichting gaan we in op de meest opvallende resultaten.

Bijdrage klimaatakkoord

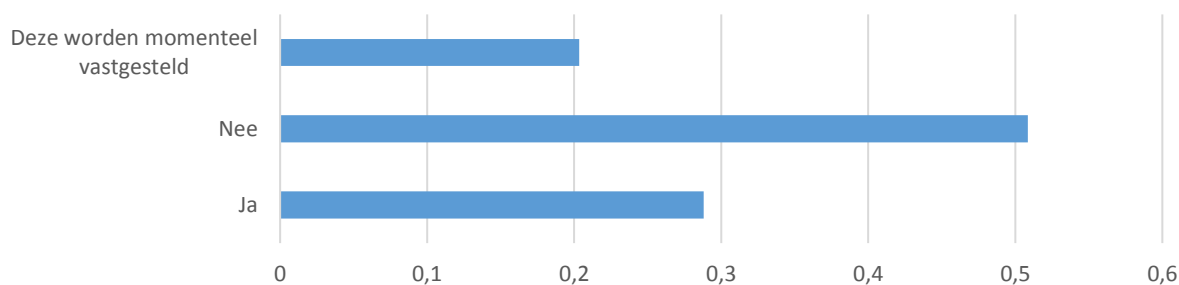
Grafiek 1 weergeeft de mate waarin zorginstellingen het eens zijn met de stelling dat zij kunnen bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. Gemiddeld genomen zijn zorginstellingen het enigszins eens met deze stelling. Nog geen 20% meent dat zij geen enkele bijdrage kunnen leveren aan de klimaatdoelstellingen.

Grafiek 1: Mijn organisatie kan bijdragen aan het halen van het klimaatakkoord

Formuleren duurzaamheidsdoelstellingen

Het merendeel van de zorginstellingen blijkt, ondanks dat zij kunnen bijdragen aan het halen van de klimaatdoelstellingen, nog geen duurzaamheidsdoelstellingen te hebben geformuleerd.

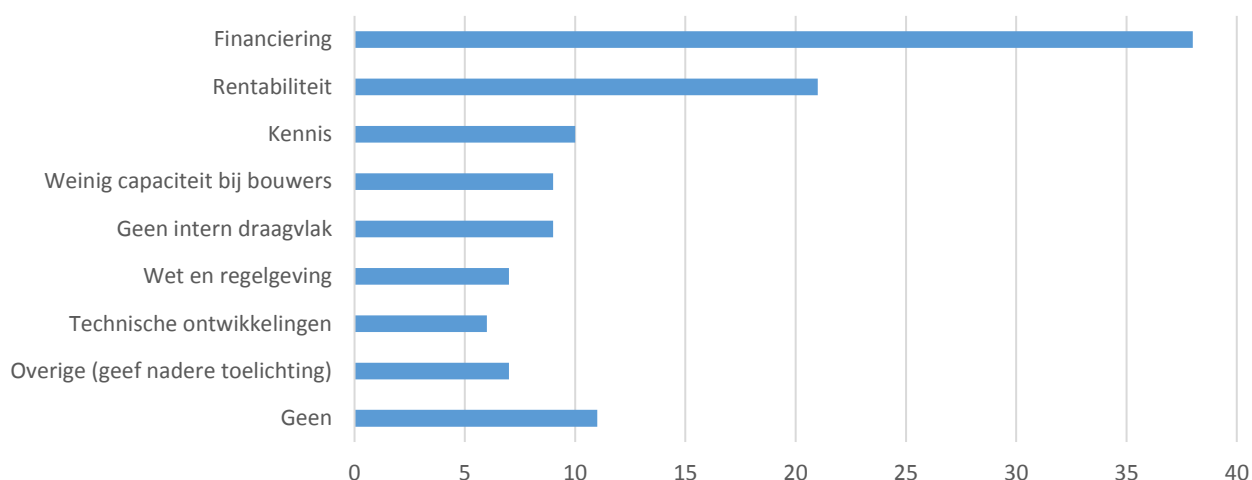
Grafiek 2: Heeft u duurzaamheidsdoelstellingen geformuleerd?

Belemmeringen duurzaamheidsinvesteringen

Sectorbreed wordt het verkrijgen van financiering als grootste obstakel ervaren voor het realiseren van duurzaamheidsinvesteringen, gevolgd door de rentabiliteit van duurzaamheidsinvesteringen. De overgrote meerderheid van de respondenten ziet met betrekking tot de haalbaarheid van de duurzaamheidsambities belemmeringen. Slechts een tiental respondenten ervaart geen belemmeringen.

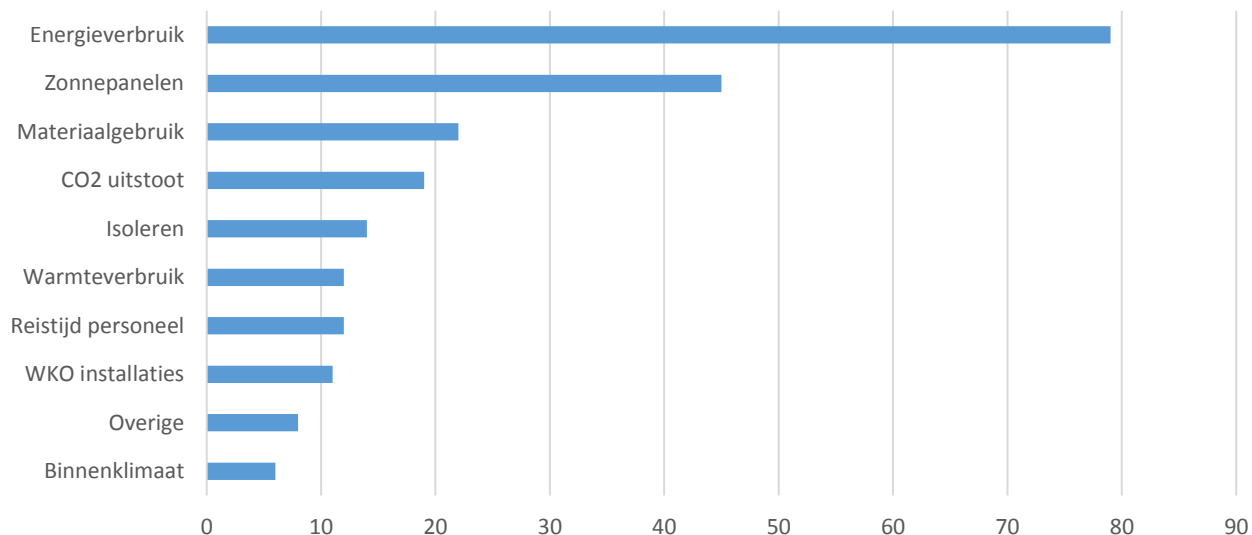
Grafiek 3: Welke belemmeringen ziet u voor het realiseren van duurzaamheidsinvesteringen?

Duurzaamheidsassociaties

Duurzaamheid wordt vooral geassocieerd met het reduceren van het energieverbruik en zonnepanelen. Minder bekend zijn warmte-koude installaties of een duurzamer binnenklimaat.

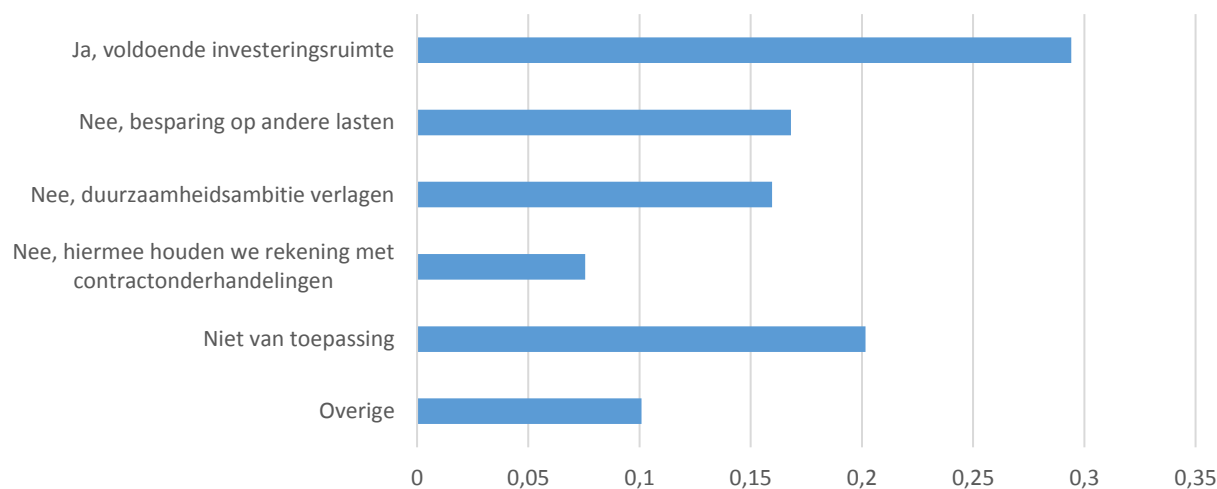
Grafiek 4: Waar denkt u aan bij duurzaamheidsinvesteringen (twee antwoordmogelijkheden)?

Bestedingsruimte

Nog geen 30% van de respondenten geeft aan over voldoende middelen te beschikken om de duurzaamheidsambities te realiseren. De overige 70% heeft of te weinig bestedingsruimte en kort daardoor op duurzaamheidsinvesteringen of op andere gebieden, óf heeft geen duurzaamheidsinvesteringen gepland.

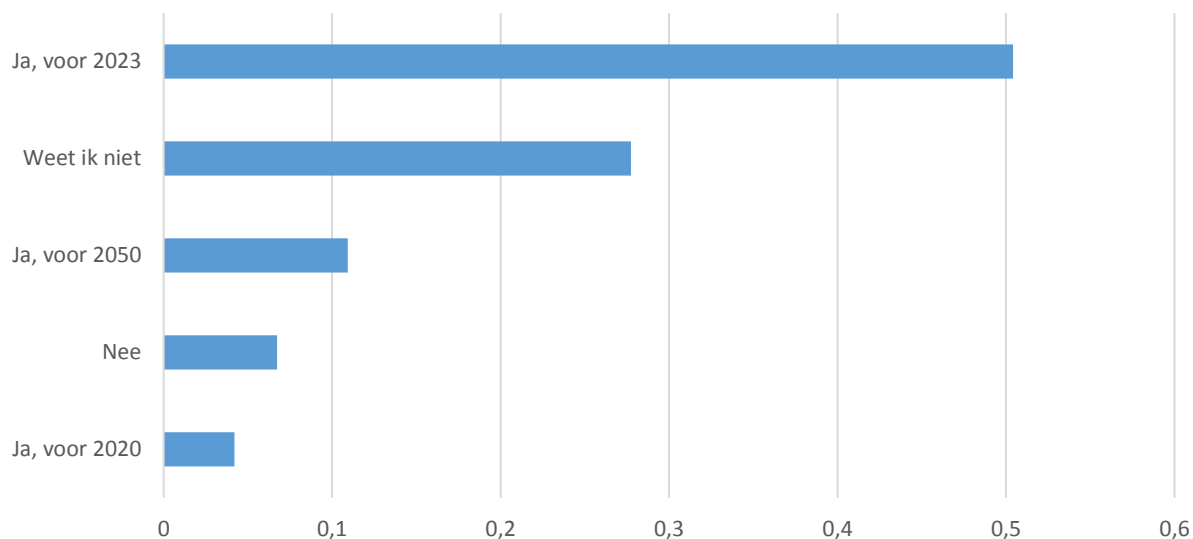
Grafiek 5: Passen de duurzaamheidsinvesteringen binnen uw huidige financiële beleid?

Energielabelverplichting

Meer dan 90% van de respondenten verwacht op termijn een labelverplichting voor zorgvastgoed. Meer dan de helft van de respondenten vermoedt zelfs dat wetgeving hieromtrent uiterlijk 2023 in werking treedt.

Grafiek 6: Verwacht u op termijn een energielabelverplichting voor zorgvastgoed?

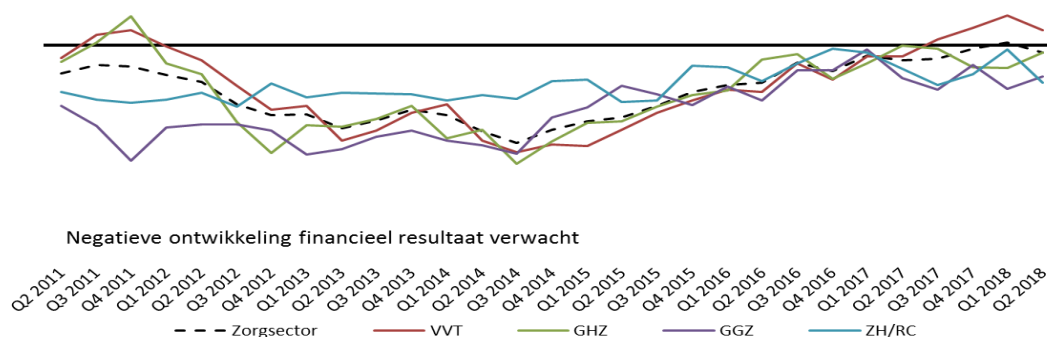

Vertrouwen

Grafiek 1 geeft de vertrouwensindex weer, deze index weerspiegelt het vertrouwen dat zorginstellingen hebben in de ontwikkeling van het financiële resultaat over de komende twaalf maanden. In het tweede kwartaal van 2018 wordt na een positieve verwachte ontwikkeling vorig kwartaal wederom een negatief financieel resultaat verwacht.

Grafiek 7: Vertrouwensindex

Positieve ontwikkeling financieel resultaat verwacht

Groeiverwachting

De groei-index, weergegeven in grafiek 2, laat de door de zorginstellingen verwachte reële omzetontwikkeling voor de komende twaalf maanden zien. Ondanks een licht dalend financieel resultaat zijn zorginstellingen wel positief over de ontwikkeling van de omzet. Zorginstellingen lijken met meer omzet geen positief financieel resultaat te kunnen realiseren door investeringen.

Grafiek 8: Groei index

Positieve omzetontwikkeling verwacht

